

รายงานส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับ
ผู้สูงอายุและพิการ ที่มารับบริการ
ณ สำนักงานเขตคลองสามวา

จัดทำโดย นางสาวสุชฌณา ทุมฉิมพาลี
ตำแหน่ง นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
สังกัด ฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตคลองสามวา

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๓๖
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

๑. หัวข้อ “การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการ ที่มารับบริการ ณ สำนักงาน - เขตคลองสามวา”

๒. ความสำคัญของการศึกษา / ที่มาของการนำเสนอ

ประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ผู้พิการ และหรือผู้ด้อยโอกาสในสังคมหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๓/๑ กำหนดให้การบริหารราชการต้องเป็นไป เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ซึ่งรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม สร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการของรัฐ โดยการนำนโยบายการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ สำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ เด็ก สตรีมีครรภ์มาดำเนินการให้เกิดผลได้จริง หรือในพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังได้กำหนดให้คนพิการได้รับการคุ้มครองสิทธิ และสวัสดิการที่จะได้รับบริการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการดำรงชีวิต และส่งเสริมการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม นอกจากนี้ ในระดับกฎกระทรวงยังให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสเช่นเดียวกัน เช่น กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคาร สำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา พ.ศ. ๒๕๔๘ กฎกระทรวงกำหนดลักษณะหรือการจัดให้มีอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกหรือบริการในอาคารสถานที่หรือบริการสาธารณะอื่น เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้น แต่ในทางปฏิบัติพบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดให้ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ยังไม่เพียงพอต่อการใช้งาน หรือไม่ได้มาตรฐาน ทำให้การใช้งานไม่สะดวก ใช้งานไม่ได้

กรุงเทพมหานคร มีหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายให้ดำเนินการด้านการสังคม สงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส จึงต้องปฏิบัติตามนโยบาย ชำรงต้น โดยเน้นการปรับปรุงอาคารสถานที่ภายในอาคารสำนักงานเขต เป็นรูปแบบนาร่อง และพัฒนา ต่อยอดไปสู่ที่สาธารณะในพื้นที่สำนักงานเขตอย่างทั่วถึง เพื่อให้คนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส ได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีในระดับหนึ่ง และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่าเท่าเทียมคนทั่วไป ดำรงตน เป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม

สำนักงานเขตคลองสามวา จึงดำเนินการสำรวจและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการตามมาตรฐานของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับทุกคน (Universal Design) ภายในสำนักงานเขตคลองสามวา เพื่อจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ภายในหน่วยงานตามหลักการออกแบบ “อารยสถาปัตยกรรม (Universal Design) เพื่อคนทุกคน ได้รับความ สะดวก ปลอดภัย เป็นธรรมทั่วถึง และเท่าเทียม ซึ่งสอดคล้องและเป็นไปตามแผนพัฒนา กรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) และแผนปฏิบัติราชการ กรุงเทพมหานครประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ด้านที่ ๓ มหานครสำหรับทุกคน มิติที่ ๓.๑ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการและการสงเคราะห์ และการดูแลสุขภาพให้กับผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส เป้าประสงค์ที่ ๓.๑.๑.๑ ผู้สูงอายุและคนพิการสามารถใช้ชีวิตได้สะดวก

๓. วัตถุประสงค์

เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ภายในหน่วยงานตามหลักการ ออกแบบ “อารยสถาปัตย์ (Universal Design)” จึงจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้พิการภายในหน่วยงาน

๔. เป้าหมาย

จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก ตามหลักการออกแบบ “อารยสถาปัตย์ (Universal Design)” สำหรับผู้สูงอายุ และผู้พิการภายในพื้นที่สำนักงานเขตคลองสามวา ภายในปีงบประมาณ ปลายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ (ตุลาคม ๒๕๖๓ - กันยายน ๒๕๖๔)

๕. แนวคิด / หลักการที่ใช้ในการศึกษา

ความมุ่งหมายของ "อารยสถาปัตย์" (โดย กฤษณะละไล ๖ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๗) อารยสถาปัตย์ (อารยะ/ความเจริญก้าวหน้า+สถาปัตยกรรม)ไม่ใช่แนวคิดเชิงการส่งเสริม หรือการ กุศลแต่เป็นเรื่องการส่งเสริมและพัฒนาสิทธิความเสมอภาคตามกฎหมาย และกติกาสากลเป็นเรื่องของ หน้าที่ที่ทุกคนพึงปฏิบัติ ตามกฎหมาย กติกาสังคมและกติกาโลกยุคใหม่

อารยสถาปัตย์ (Friendly Design=การออกแบบที่เป็นมิตรกับคนทั้งมวล)หมายถึง การออกแบบ บ้านเรือนตึกอาคาร ระบบขนส่งมวลชน พื้นที่สาธารณะ รวมความถึงสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆให้คนทุกวัย ทุกสภาพร่างกายสามารถใช้ประโยชน์ได้มากที่สุดคือการออกแบบที่เป็นมิตรกับคนทุกคน เพื่อให้ทุกคน ทุกเพศ ทุกวัยทุกเชื้อชาติศาสนา ทุกสภาพร่างกาย สามารถเข้าถึง ใช้ประโยชน์ได้ โดยสะดวกปลอดภัย ทันสมัย เป็นธรรม หัวถึง เท้าเทียม

หรืออาจหมายถึง การออกแบบที่เจริญก้าวหน้าตามยุคสมัย และตามความจำเป็นของคนทุกวัย ทุกสภาพร่างกายในสังคม ก็ได้เช่นกัน

"อารยสถาปัตย์" มุ่งเน้นผลในภาคปฏิบัติ และสามารถสื่อสารเข้าถึงผู้คนได้ทุกระดับและที่สำคัญ คือว่า "อารยสถาปัตย์" ไม่ใช่แนวคิดเชิงส่งเสริม ไม่ใช่เพื่อการกุศล บริจาคทาน หรือเพื่อความเมตตาสงสาร เพราะหากเป็นเช่นนั้น จะส่งผลไม่ทั่วถึง และไม่ยั่งยืนแต่ “อารยสถาปัตย์”เป็นแนวคิดเชิงก้าวหน้า เพื่อ การรณรงค์ส่งเสริมสิทธิความเสมอภาคตามกฎหมายเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำตามกฎหมาย และกติกา สังคม และกติกาโลกยุคใหม่

“อารยสถาปัตย์” เป็นแนวคิดที่ส่งเสริมหลักการประชาธิปไตย คือทุกคนย่อมมีสิทธิความเสมอภาคเท่า เทียมกันและยังส่งเสริมหลักการสังคมนิยมคือ ทุกคนในสังคมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

"อารยสถาปัตย์"เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างโอกาสที่เท่าเทียมกันในเบื้องต้น ของทุกคนทุกวัย ทุกสภาพร่างกายในสังคม และประเทศชาติ

นานาทศนะ กับคำว่า "อารยสถาปัตยกรรม" (ความเจริญก้าวหน้า+สถาปัตยกรรม)

ศ.ดร.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. มีความเห็นว่า "เสนอใช้คำว่า "อารยสถาปัตยกรรม" โดยกำหนดว่าหมายถึง การออกแบบอาคาร สถานที่และภูมิทัศน์ที่แสดงถึงความเจริญทางจิตใจโดยคำนึงถึงบุคคลทุกประเภท ทุกเพศทุกวัย และทุกสภาพกาย สามารถเข้าถึงได้ ใช้ประโยชน์ด้วยความสะดวก ปลอดภัยและทั่วถึง เพื่อให้ทุกคนในสังคมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างผาสุก"

คุณวิเชษฐ์ เกษมทองศรี อธิบดีกรม.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เห็นว่า "คำว่า อารยสถาปัตยกรรมในความเห็นผม คืออยู่แล้วครับ บ่งบอกถึงความเจริญ ความศิวิไลซ์ (civilized) และสิทธิ ของความเท่าเทียม เสมอภาคซึ่งประเทศที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนาต้องดำเนินการไม่ใช่ไปบ่งบอกถึง ความสงสาร หรือ ความอนาถ เป็นต้น "

คุณแสงทิพย์ ยิ้มละมัย หัวหน้าข่าวเศรษฐกิจ นสพ.ไทยรัฐ เห็นว่า "คำว่าสถาปัตยกรรม ตรงดี ส่วนคำว่า อารยสถาปัตยกรรม อาจเทียบได้กับคำว่าสถาปัตยกรรมที่มีความศิวิไลซ์ ซึ่งตรงกันข้ามกับคำว่า สถาปัตยกรรมที่มีลักษณะที่เรียกว่า ทศนะอุจาด ซึ่งพวกสถาปนิกใหญ่ๆในบ้านเราชอบใช้คำนี้กับ ลักษณะการออกแบบตึกแถวและการยอมให้ติดผ้าใบกันฝนด้านหน้าหรืออื่นๆของกทม.ว่าทำให้เกิด ทศนะอุจาดน้อยตาอะ"

อ.มณฑิร บุญตันผู้พิการทางสายตา และ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติโพสต์ข้อความลงในกลุ่มไลน์ UDThailandว่า "ผมไม่ได้มีปัญหาเกี่ยวกับคำว่า "อารยสถาปัตยกรรม" ด้วยตัวของมันเองนะครับ ในทางตรงกัน ข้ามผมว่าคำนี้ฟังดูดี/เท่ด้วยครับ เพียงแต่ว่า ผมไม่คิดว่าคำนี้ใช้อธิบายคำว่า Universal Design ได้เลย เว้นแต่เราจะยอมการคิดนอกกรอบโดยสิ้นเชิง เช่นแซมพูอารยสถาปัตยกรรม เว็บไซต์อารยสถาปัตยกรรม หรือ อื่น ๆ อารยสถาปัตยกรรมซึ่งก็ไม่เชื่อว่า สังคมไทยเข้าใจเช่นนั้นครับ"

คุณกฤษณะ ละไลผู้จัดการโครงการขับเคลื่อน และพัฒนาอารยสถาปัตยกรรมไทย โดดเด่นก้าวไกลในเวทีโลก มีความเห็นว่า " ผมคิดว่า อะไรก็ตามที่สร้างความสะดวกปลอดภัย เป็นธรรม ทั่วถึง เท่าเทียมให้คนทุกคน ทุกวัย ทุกสภาพร่างกายทุกความพิการ สามารถเข้าถึงได้ ใช้ประโยชน์ นั่นคือ อารยสถาปัตยกรรมทั้งนั้น ครับ เพราะคำว่า "อารยสถาปัตยกรรม" ในความหมายของผมคือการออกแบบที่เป็นมิตรกับคนทุกคน เป็น การออกแบบที่เจริญก้าวหน้าไปตามยุคตามสมัย และตามความจำเป็นของคนในสังคมครับและ อารยสถาปัตยกรรมไม่ได้จำกัดเฉพาะการออกแบบตึกอาคารเท่านั้น แต่ผมคิดว่าอะไรก็ตามที่ทำให้คนทุกคน ทุกวัยทุกสภาพร่างกายเข้าถึงหรือใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด สิ่งนั้นล้วนเป็นอารยสถาปัตยกรรมครับคำว่า อารยสถาปัตยกรรมเป็นการใช้คำเชิงสัญลักษณ์ที่ต้องการสื่อถึงความสะดวก ปลอดภัยทันสมัย เป็นธรรม ทั่วถึง เท่าเทียม ครับ"

คุณสุเทพ เกษมพรหมณีผอ.สำนักคุณธรรมจริยธรรม กรมการศาสนา เห็นว่า "เห็นด้วยกับกระบวนการขับเคลื่อนที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนได้แสดงความคิดเห็นได้ผลักดัน ได้กระตุ้นเตือนได้ลงมือทำงานบรรลุผลไปได้ระดับหนึ่งแล้วผมเห็นว่าสิ่งที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องนี้ก็ยังยี่นรวดเร็วทั้งแผ่นดินก็ต้องมีการผลักดันเรื่องอายุสถาปัตยกรรมไว้ในรัฐธรรมนูญที่กำลังจะร่างต้องรวมพลังกันครับ ทั้งผู้พิการ สตรี คนชรา"

ดร. อัญฉิกา สวัสดิ์ศรีนักวิชาการสถาปัตยกรรมเพื่อทุกคน มีความเห็นว่า "การทำงานเพื่อสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมในโลกปัจจุบันนั้นครมมองในกรอบของความเป็นสากลนานาชาติได้ปรับมุมมองว่ามนุษย์มีความเท่าเทียมกันมาตั้งแต่ยุค ๑๙๖๐-๑๙๗๐ อาคารสถานที่จึงต้องตอบสนองสิทธิพื้นฐานของคนทุกคนอย่างเท่าเทียมการนิยามความหมายของสถาปัตยกรรมที่สร้างความเท่าเทียมมีหลากหลาย เช่นในอเมริกาที่มองเรื่องสิทธิมนุษยย์และการพัฒนาเศรษฐกิจต้องไปด้วยกันจึงพัฒนาสินค้าและสถาปัตยกรรมภายใต้ชื่อ universal design และ visitability design ในขณะที่อังกฤษมีระบบรัฐสวัสดิการที่เข้มแข็งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ใช้คำว่า inclusive design เป็นต้นในเอเชียประเทศกัวหน่าอย่างญี่ปุ่น ก็ใช้ UDและมีการให้ความหมายในบริบทญี่ปุ่นว่าเป็นงานออกแบบเพื่อสร้างความเท่าเทียมสังเกตว่า ไม่ว่าในประเทศใดความหมายของงานออกแบบคือ"เพื่อสร้างความเท่าเทียมของมนุษย์"

ในแง่การทำงานของสื่อการใช้คำเรียกแทน UD ว่า อารยสถาปัตยกรรม ทำให้คนทั่วไปจดจำง่ายและสร้างความตระหนักต่ออาคารสถานที่ต่างๆที่ต้องคำนึงถึงคนที่มีข้อจำกัด(เห็นได้ชัดในกรณีที่เกิดรถคนพิการที่เป็นกระแส)แต่ในขณะเดียวกัน คนที่ทำงานวิชาการ และวิชาชีพ หากเห็นว่าคำ อารยสถาปัตยกรรมยังสื่อถึงความหมายของงานออกแบบเพื่อสร้างความเท่าเทียมไม่ครอบคลุมพอในฐานะนักวิชาการ และนักวิจัยเราก็คงต้องทำงานหนักขึ้นเผยแพร่แนวคิดนี้ให้มากขึ้น แต่หากแทน UD ด้วยคำ ว่า สถาปัตยกรรม (สถาปัตยกรรม + เอื้ออาทร) เพียงคำเดียวเสียแล้ว ความหมายของ ud เพื่อสร้างความเท่าเทียมอาจเพี้ยนไปได้ เพราะเมื่อคนหนึ่ง เอื้ออาทรให้อีกคนหนึ่งก็เกิดผู้ให้และผู้รับ ที่ไม่เท่าเทียมกันทั้งที่หัวใจของ UD หรือ Inclusive design คืองานออกแบบเพื่อสร้างความเท่าเทียมโดยแท้"

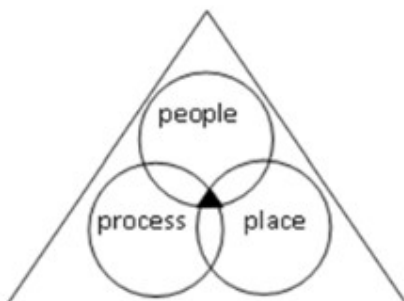
แนวคิดที่ได้จากการเข้ารับการอบรมการจัดทำแผนกลยุทธ์และการบริหารเชิงกลยุทธ์นำมาพิจารณาในการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการ ที่มารับบริการ สำนักงานเขตคลองสามวา เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ภายในหน่วยงานตามหลักการออกแบบ “อารยสถาปัตยกรรม (Universal Design) จึงจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการโดยนำหลักการที่เกี่ยวข้องในการวางแผนกลยุทธ์ ได้แก่ การบริหารจัดการทางกายภาพ โดยใช้หลักการที่สำคัญ ๓ P คือ บุคคล (people) พื้นที่ (place) และกระบวนการ (process) และการบริหารจัดการ ตามหลักการ PDCA มีดังนี้

๑. การบริหารจัดการทางกายภาพโดยใช้หลักการที่สำคัญ ๓ P คือ บุคคล (people) พื้นที่ (place) และกระบวนการ (process)

- บุคคล (people) การพิจารณาจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่จอดรถรับ-ส่งทางลาดชัน ราวจับ รถเข็น เป็นต้น ให้กับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ที่มารับบริการ ณ สำนักงานเขตคลองสามวา ตเป็นไปตามหลักการออกแบบ “อารยสถาปัตยกรรม (Universal Design)

-พื้นที่ (place) การสำรวจพื้นที่ การออกแบบพื้นที่ บริเวณอาคารสำนักงานเขต ในการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสม/สอดคล้องกับพื้นที่ เพื่อเข้าถึงการได้รับบริการของผู้สูงอายุ ผู้พิการ เช่น ที่จอดรถ ทางลาด ท่อน้ำ เป็นต้น

- กระบวนการ (process) การบริหารงานให้เป็นไปตามขั้นตอนการวางแผนการดำเนินงาน ควบคุม กำกับ ดูแล ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ประกอบการที่ผ่านการพิจารณาตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง (ผู้รับจ้าง) ผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ควบคุมงาน ภายในระยะเวลาที่กำหนด เช่น จัดเตรียมเอกสารและจัดทำรูปแบบรายงานการก่อสร้าง กำหนดราคาและจัดทำราคากลาง ขอความเห็นชอบรายงานขอจ้าง ประกาศประกวดราคายื่นเอกสาร เสนอราคาอนุมัติจ้าง ขอเงินงวด ลงนามในสัญญา ควบคุมการทำงานผู้รับจ้าง ตรวจรับงาน เบิกจ่ายเงิน รายงานให้ผู้บริหารทราบ

(ที่มา: บัณฑิต จุลาสัย และ เสริชย์ โชติพานิช, ๒๕๔๗ (ดัดแปลง))

ปฏิสัมพันธ์องค์ประกอบ ๓P

๒. การบริหารจัดการ ตามหลักการ PDCA

-การวางแผน(PLAN)การวางแผน/กำหนดขั้นตอน การสำรวจ การออกแบบ การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับพื้นที่ รวมทั้งมอบหมายให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินงาน ให้เป็นไปตามแผนภายในระยะเวลาที่กำหนด

- การดำเนินงาน (DO) การดำเนินงาน/ลงปฏิบัติงาน ของผู้ที่ได้รับมอบหมายในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน ตามระยะเวลาที่กำหนด

- การติดตามประเมินผล (CHEAK) โดยการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานที่กำหนดระยะเวลา ตามขั้นตอนให้ติดตามผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน เพื่อเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด

- ACT การติดตามผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน หากพบปัญหาที่เกิดขึ้นอันมีผลทำให้ไม่สามารถดำเนินการให้ทันเวลาภายในกำหนดได้ ต้องนำปัญหาดังกล่าวร่วมปรึกษากับผู้ที่เกี่ยวข้องพิจารณาหาแนวทางแก้ไข เพื่อมิให้เกิดความเสียหาย

จากการนำหลักการ ๓ p และหลักการ PDCA ทั้ง ๒ ที่ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า สามารถนำมาใช้ในการดำเนินงานจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการ ที่มารับบริการ สำนักงานเขตคลองสามวา ตามหลักการออกแบบ “อารยสถาปัตยกรรม (Universal Design) เพื่อเป็นไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้

๖. แนวทางการดำเนินการ / ระยะเวลา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

โดยมีแนวทางในการดำเนินการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ และผู้พิการภายในพื้นที่สำนักงานเขตคลองสามวา เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ภายในปีงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ (ตุลาคม ๒๕๖๓ - กันยายน ๒๕๖๔) ดังนี้

๑. ฝ่ายปกครองประสานฝ่ายโยธาในการสำรวจจุดที่ดำเนินการปรับปรุงพื้นที่
๒. ฝ่ายโยธาดำเนินการสำรวจพร้อมจัดทำรูปแบบรายงานการก่อสร้าง ประมาณราคา และเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยรายการประมาณราคา มีดังนี้
 - ๒.๑ ติดตั้งกริ่งสัญญาณชนิดไร้สาย จำนวน ๑ ชุด
 - ๒.๒ ติดตั้งพื้นผิวสัมผัสชนิดนำทาง ความยาว ๖๖ เมตร
 - ๒.๓ ติดตั้งพื้นผิวสัมผัสชนิดเตือน ความยาว ๖๙ เมตร
 - ๒.๔ โตะติดต่อสำหรับผู้ที่นั่งรถเข็น จำนวน ๑ ชุด
๓. ฝ่ายปกครองเสนอขออนุมัติโครงการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ และ ผู้พิการภายในพื้นที่สำนักงานเขตคลองสามวา ตามที่ฝ่ายโยธาดำเนินการสำรวจ
๔. ขออนุมัติจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยเริ่มดำเนินการ ตั้งแต่ เดือนตุลาคม ๒๕๖๓ ถึง เดือนกันยายน ๒๕๖๔ ณ สำนักงานเขตคลองสามวา
๕. การจัดหาผู้รับจ้างตามโครงการ
๖. ควบคุมการก่อสร้างให้เป็นไปตามรูปแบบและรายการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ และ ผู้พิการภายในพื้นที่สำนักงานเขตคลองสามวา ตามที่สำรวจจุดที่ดำเนินการปรับปรุง
๗. เบิกจ่ายเงินงบประมาณให้แก่ผู้รับจ้างตามโครงการ
๘. รายงานให้ผู้บริหารทราบ

๗. ประโยชน์จากการศึกษา

การสำรวจและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการ ตามมาตรฐานของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับทุกคน (Universal Design) ภายในสำนักงาน เขตคลองสามวา เพื่อจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ภายในหน่วยงาน ตามหลักการออกแบบ “อารยสถาปัตย์ (Universal Design) เพื่อคนทุกคน ได้รับความสะดวก ปลอดภัย เป็นธรรมทั่วถึง และเท่าเทียม ให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคาร สำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ. ๒๕๔๘ กฎกระทรวงกำหนดลักษณะหรือการจัดให้มีอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคารสถานที่หรือบริการสาธารณะอื่น เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและ ใช้ประโยชน์ได้ พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้น รวมทั้งให้เป็นไปตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) และแผนปฏิบัติการราชการกรุงเทพมหานครประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ด้านที่ ๓ มหานครสำหรับทุกคน มิติที่ ๓.๑ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการและการสงเคราะห์ และการดูแลสุขภาพให้กับผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส เป้าประสงค์ที่ ๓.๑.๑.๑ ผู้สูงอายุและคนพิการสามารถใช้ชีวิตได้สะดวก ทั้งนี้ สำนักการโยธาเป็นหน่วยงานหลักตามตัวชี้วัด และสำนักงานเขตคลองสามวาเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ และผู้พิการ ภายในพื้นที่สำนักงานเขตคลองสามวา ภายในปีงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ (ตุลาคม ๒๕๖๓ - กันยายน ๒๕๖๔) ซึ่งผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกฯ ให้เป็นไปตามตัวชี้วัดที่กำหนด ดังนี้

๑.ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ที่มารับบริการภายในสำนักงานเขตคลองสามวาได้รับความพึงพอใจในการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกฯ

๒.ภาพลักษณ์ที่ดีของหน่วยงานภายใต้นโยบายของกรุงเทพมหานคร

๘. งบประมาณ

การดำเนินการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ และผู้พิการภายในพื้นที่สำนักงานเขตคลองสามวา เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ เบิกจ่ายเงินจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ แผนงานบริหารงานปกครองและทะเบียน งานปกครอง หมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง (ค่าที่ดิน) จำนวนเงิน ๗๒๙,๐๐๐.- บาท (เจ็ดแสนสองหมื่นเก้าพันบาทถ้วน) ดังนี้

๑ ติดตั้งกริ่งสัญญาณชนิดไร้สาย จำนวน ๑ ชุด ราคา ๘๖๐ บาท ค่าแรงงาน ๕๐ บาท รวม ๙๑๐ บาท

๒ ติดตั้งพื้นผิวสัมผัสชนิดนำทาง ความยาว ๖๖ เมตรๆละ ๓,๑๓๘ บาท เป็นเงิน ๒๐๗,๑๐๘ บาท ค่าแรงงาน ความยาว ๖๖ เมตร ๆ ละ ๔๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๖,๔๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๒๓๓,๕๐๘ บาท

๙. แนวทางการติดตามและประเมินผล

๙.๑ ตัวชี้วัดความสำเร็จ ระดับผลผลิต (Output) และหรือระดับผลลัพธ์ (Outcome)

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ประเภทตัวชี้วัด	วิธีการคำนวณ/เครื่องมือในการใช้วัด	ระยะเวลา
ร้อยละความสำเร็จของการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ และผู้พิการ	ร้อยละ ๑๐๐	ผลผลิต	- มีสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ ผู้พิการ ตามแบบมาตรฐานของสิ่งอำนวยความสะดวก(Universal Design) - รายงานของผู้ควบคุมโครงการเสนอต่อผู้บริหารทราบ	- ๑ ปี
ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการ ได้แก่ ผู้สูงอายุ และผู้พิการ	ร้อยละ ๘๐	ผลลัพธ์	- แบบสอบถามความพึงพอใจ หรือสัมภาษณ์	- ช่วงเวลาหลังจากการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ ผู้พิการใช้บริการ ณ สนข.

๙.๒ วิธีการ / เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและการประเมินผล (สำเร็จ)

- การติดตามความก้าวหน้า
จากการประชุมผู้บริหารเขตสัปดาห์สุดท้ายของเดือน
- การประเมินผลโครงการ
ประเมินผลโครงการจากความสำเร็จในการดำเนินการปรับปรุงแล้วเสร็จ ตามรูปแบบที่กำหนด และจัดทำสรุปผลการดำเนินการ เสนอผู้บริหารทราบ

๑๐. ข้อเสนอแนะ

การดำเนินงานตาม “การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการ ที่มารับบริการ ณ สำนักงานเขตคลองสามวา” ตามหลักการออกแบบ “อารยสถาปัตย์ (Universal Design) เพื่อทุกคน ได้รับความสะดวก ปลอดภัย เป็นธรรมทั่วถึง และเท่าเทียม ให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคาร สำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา พ.ศ. ๒๕๔๘ กฎกระทรวงกำหนดลักษณะหรือการจัดให้มีอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกหรือบริการในอาคารสถานที่หรือบริการสาธารณะอื่น เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและ ใช้ประโยชน์ได้ พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้น ซึ่งในอนาคตข้างหน้า การเข้าถึงของการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สูงอายุ หรือ ผู้พิการ ตามที่ได้พิจารณาแล้ว เห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

๑. กรณีที่ผู้สูงอายุหรือผู้พิการ มาติดต่อรับบริการ ณ อาคารสำนักงานเขตคลองสามวา โดยลำพัง ไม่มีญาติหรือผู้ร่วมเดินทางมาด้วย สิ่งที่ต้องให้มีการเพิ่มเติม เช่น รวบรวมตามข้างผนัง เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการสามารถยึดเกาะเดินช่วยเหลือตนเองได้

๒. กรณีที่ต้องใช้บริการติดต่อราชการที่อยู่บริเวณ ชั้น ๒ หรือ ชั้น ๓ การพิจารณาออกแบบลิฟท์ในการให้สิ่งอำนวยความสะดวกแก่ ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการ ก็เป็นสิ่งสำคัญ